

Redactioneel

Vier jaar & 25.000 deelnemers

Onze coöperatie vierde haar vierde verjaardag in 2023. Het was het jaar waarin Franke Remerie, oprichter en inspirator van Land van Ons, zijn voorzittersstokje in de **ledenvergadering** van vorige maand overgaf naar een volgend bestuur. Het jaar waarin we onze jonge organisatie verstevigden, hard nodig gezien het groeiend aantal percelen, vrijwilligers en leden. En we kochten met de inleg van alle deelnemers vijf percelen aan: Strijen, Kruiningen, Ede, Houten, Noordeloos – samen bijna 700.000 m² ofwel 70 ha. Perceelteams en boeren zijn ook daar voortvarend aan de slag gegaan en dat betekent hoop voor de biodiversiteit: meer wormen en micro-organismen in de grond. Meer plantensoorten op het land en in het water, meer dieren in de keten die werken aan de kwaliteit van onze bodem, water en lucht. En langzaam zien we hier en daar voorzichtige tekenen van verbetering.

Verduurzaming van de landbouw en de voedselvoorziening is van belang voor beheersing van ons klimaat. Dat wordt ook erkend door wereldleiders tijdens de COP28 in Dubai. Daar spraken 134 landen af dat zij hun voedselproductie en de daarbij horende emissies zullen betrekken in hun klimaatbeleid. Wij – en veel boeren en initiatieven met ons - zijn allang begonnen, hopelijk volgen er heel veel meer.

We speuren naar nieuwe percelen, vooral in het zuiden van Nederland. En we zoeken nieuwe deelnemers en nieuwe financiële middelen. Onlangs verwelkomden we de 25.000e deelnemer in onze coöperatie. Wanneer elk van onze deelnemers één andere deelnemer aanbrengt, zitten we binnen de kortste keren op de 50.000. Daar zetten we met onze eindejaarscampagne op in: **leden werven leden**. De eerste campagneberichten heb

je mogelijk al gezien in je mailbox en/of op social media, met suggesties voor nieuwe cadeau-, verjaardags-, zakelijke-, kerst-lidmaatschappen en m2's. Suggesties voor kerstbonussen voor de aarde, om zelf te geven en/of door te sturen. Vergeef ons onze indringendheid en aanhoudendheid hierbij, het is soms nodig om echt iedereen te bereiken.

Doe mee, klik op de button en breng Land van Ons naar de 50.000. We rekenen op jullie! Samen maken we Land van Ons groter. Voor een boerenland vol leven.

Doe mee!

Goede feestdagen gewenst en een gezond en groen 2024!

Janneke Hoekstra

Waarnemend voorzitter

Van onze coöperatie

Actuele aantallen:

25.006 actieve leden

18 percelen

294 ha grond aangekocht, 4 ha in overdracht

Mijlpaal van 25.000 deelnemers bereikt

Net voor de algemene ledenvergadering op 29 november ging ons ledental over de grens van 25.000 heen! Een aantal dat ertoe doet, menige politieke partij zou er blij mee zijn. Gijsbert Karens uit Schalkhaar wist bij zijn aanmelding natuurlijk niet dat hij deze 'grens' passeerde. Hij kreeg een paar dagen later het lidmaatschap met m2's in zijn e-mailbox.

Gijsberts echtgenote Monique vertelt ons dat haar man de zoon is van een melkveehouder. Zijn broer heeft het bedrijf overgenomen, en Gijsbert heeft oog voor de belangen van de boeren. Monique en Gijsbert zijn beiden ook zeer betrokken bij het klimaat. In de media lijken dat twee tegengestelde zaken, maar dat zijn ze natuurlijk niet. Land van Ons lijkt een mooie brug te slaan tussen respect voor het land en de natuur en tegelijkertijd ook respect voor het boerenbestaan.

Gijsbert heeft de schaalvergroting in de landbouw van dichtbij meegemaakt: met 30 koeien verdiende zijn vader genoeg om een gezin te onderhouden. Dat lukt zijn broer met 70 koeien nu maar nét. Gijsbert ziet hoe het steeds efficiënter moet en hoe daar vooral de afnemers en leveranciers rondom het boerenbedrijf van profiteren. Hij zou graag zien dat de afstand tussen producent en consument kleiner wordt. Meer verbinding tussen boeren en burgers, met instandhouding van de (boeren)cultuur waarin met elkaar verantwoordelijkheid wordt genomen.

Verrommeling van het landschap door kortetermijndenken en financieel gewin - distributiecentra en zonneweides – zijn hem een doorn in het oog. Volgens Gijsbert is de boer gebaat bij diversifiëring van zijn activiteiten met bijvoorbeeld schapen of hobbyvarkens. Maar zonder overbodige regeldruk en vergadertijd. Ook denkt hij dat er

bewustzijn nodig is voor de economische realiteit: wil de boer een redelijk rendement hebben, dan zijn er langdurige pachtrelaties nodig. Al dit soort zaken vindt hij, moet je met elkaar samen op het erf bespreken en oplossen.

Goede kans dat Gijsbert en Monique wel aanknopingspunten vinden bij Land van Ons en de werkwijze van de coöperatie. Met het Oogst van Ons-feestpakket dat ze toegestuurd kregen, kunnen ze in elk geval alvast proeven wat er van onze akkers komt. En wie weet komen ze binnenkort een kijkje nemen op een van de percelen – die nu ook voor een klein stukje van hun zijn.

Instemming aankoop in Soest

Na een gunstige stemuitslag door deelnemers mogen we ons vanaf twee januari eigenaar noemen van een mooi perceel aan de Eem. Het perceel van bijna 4 hectare is opgedeeld in twee stukken grasland. Door het perceel loopt een veel gebruikt fietspad, dat een paar honderd meter verderop via een bruggetje over de Eem naar Amersfoort voert. De oostkant is gedeeltelijk omzoomd door een fraaie houtwal.

Onlangs is de laatste snede gras geoogst, inmiddels ligt het perceel in winterrust. Het is niet intensief gebruikt en leent zich goed voor verbetering van de biodiversiteit. Voor de vele passerende recreanten kan het een visitekaartje van Land van Ons worden.

Op 14 december was er een bijeenkomst met meer dan 20 geïnteresseerden voor het perceelteam. Dat geeft kwartiermaker Daan Dijk en vrijwilligerscoördinator Marian Hakze vertrouwen bij het snel formeren van een goed team. Inmiddels zijn er al goede contacten gelegd met de provincie, gemeente Soest en de vereniging **Eemland 300**, een burgercollectief dat de biodiversiteit van het karaktervolle poldergebied Eemland wil bevorderen. En vanzelfsprekend is contact gelegd met boeren in de omgeving. Daarvan hebben enkelen interesse getoond in het pachten van de vier hectaren. De verwachting is dat we in de volgende Landscoop een pachter kunnen voorstellen.

Percelen te koop in Brabant en Limburg?

Ten zuiden van de lijn Nijmegen - 's Hertogenbosch - Breda heeft Land van Ons nog geen percelen. De druk op de grondmarkt is in deze regio hoog en vaak gaan percelen onderhands (lokaal) over op een nieuwe eigenaar. De grond die wel op de markt komt is meestal niet geschikt voor onze doelen. Eventueel geschikte percelen gaan bovendien aan ons voorbij omdat wij niet in de lokale haarvaten van de agrarische sector zitten.

Daarom vragen we aan deelnemers in deze regio om uit te kijken naar geschikte percelen. Wanneer is een perceel geschikt?

- Oppervlakte tussen de 10 en 20 hectare
- Momenteel als reguliere landbouwgrond in gebruik
- Geen gebouwen als onderdeel van de aankoop.

Ken je in deze regio een perceel dat aan bovenstaande criteria voldoet en te koop is of komt, **stuur** dan Team Selectie&Aankoop zoveel mogelijk concrete informatie.

Geen ruil percelen Ede en Culemborg

Na 2½ jaar intensief onderhandelen over de aankoop van de percelen 'De Volencampen' in Culemborg heeft het Rijksvastgoedbedrijf tot onze grote teleurstelling de stekker uit de op handen zijnde ruil getrokken. De omwonenden die ons op het interessante perceel in Culemborg wezen vanwege de dreigende teloorgang van het gebied, zullen ook hevig teleurgesteld zijn.

Omdat het Rijksvastgoedbedrijf zijn eigendommen niet zonder meer verkoopt, maar slechts ruilt tegen een gelijkwaardig object, hebben wij eind vorig jaar twee percelen gekocht aan de Hoge Valksedijk in Ede. Die percelen leken bij aankoop niet zo bijster interessant. Nu, na een jaar gebruik, blijkt dat gelukkig alleszins mee te vallen. Lees **hier** verder over de beweegredenen van het Rijksvastgoedbedrijf om de stekker uit

de ruil te trekken en onze redenen om de percelen in Ede toch wel interessant te vinden.

Toen we onze pachter in Ede, Marcel van Silfhout van GraanGeluk, belden om melden dat hij de percelen langer kan pachten, zat hij in een interview op [Radio 1](#).

Eén van onze boeren

Kees Sijbenga over bodembescherming

Winterrogge helpt de bodem

Na de oogst van akkerbouwgewassen houd je een kale stoppelakker over. Door winterse kou en wind verschraaft de bovenlaag en verdwijnt het bodemleven. De neerslag spoelt snel weg en neemt meststoffen makkelijk mee. Als boer wil je dat voorkomen, bijvoorbeeld met het zaaien van een groenbemester, een gewas dat in de winter de bodem groen bedekt en in het voorjaar makkelijk onder

te werken is en als organische mest kan dienen.

Je kunt in de herfst ook een nieuw oogstgewas zaaien om de bodem te beschermen, zoals wintertarwe of winterrogge. Boer Kees Sijbenga van perceel de Holtesch bij Hooghalen heeft dit winterseizoen winterrogge op zijn perceel. Dat is tenminste de bedoeling, er moet nog gezaaid worden wanneer we hem begin december spreken:

‘Het liefst zaaien we zo’n wintergewas in oktober. Maar door de vele regen de afgelopen tijd was de grond daar veel te nat voor. En we moeten eerst nog ploegen. Dat gaan we komende week doen en dan gelijk zaaien. Dan kunnen we komende zomer de rogge oogsten, lekker voor roggebrood!

We verbouwen die rogge dus als volwaardig oogstgewas. Het uitspoelen van meststoffen speelt bij onze biologisch-dynamische bedrijfsvoering veel minder dan in de gangbare landbouw. Daar bemest men om de planten te voeden, met “snelle” kunstmest en drijfmest. Wij voeden de bodem daarentegen. Dan ontstaat er een samenspel tussen planten en bodemleven, zoals met de bacteriën, schimmels en ook wel de aaltjes. De wortels van het gewas zorgen voor een goede, losse bodemstructuur. Het bovenleven heeft ook baat bij zo’n wintergewas. Denk aan vogels, die een schuilplaats vinden tussen de rogge en aan bestuivende insecten die dan beter kunnen overwinteren.’

Achtergrond

Beschermen en beschutten

In deze Landscoop tref je diverse bijdragen rond dit thema aan. Hoe overleef je als bodemorganisme, plant of dier een schrale winter? Welke rol spelen landschapselementen daarin: groenstroken, houtsingels, hagen. En hieronder keverbanken, waar beschermen die eigenlijk tegen?

Wie meer wil weten over het thema van de maand kan ‘Heggen, hagen, singels en wallen’ lezen dat Michiel

Bussink ruim twee jaar geleden voor [onze website](#) schreef. Hij noemt daarin bovendien belangwekkende organisaties die zich met dit onderwerp bezig houden. Wie speciale belangstelling heeft voor de bescherming van de bodem kan – mits deelnemer – op MijnGrond het webinar van Matty Berg ‘Het belang van het bodemleven’ tot zich nemen.

Voorts verdienen in dit verband de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (voorheen Das en Boom) en zijn directeur Jaap Dirkmaat aanbeveling, evenals Stichting Voedselbosbouw en zijn voorzitter Wouter van Eck.

Keverbanken

Op twee van onze percelen zijn inmiddels keverbanken aangelegd, een kunstmatig verhoogde groenstrook dwars door een akker. Daarin vinden niet alleen kevers, en andere insecten, maar met name ook patrijzen beschuttingen. Dankzij deze bijzondere groenstrook is er jaarrond voedsel en ook nest- en schuilgelegenheid. De pakweg halve meter verhoging door het perceel breekt al te harde en schrale wind over het land waardoor droogte- en erosiegevoeligheid afneemt. Marijke Wempe verdiepte zich dit innovatieve landschapselement. **Lees** haar verhaal.

Voor de liefhebber is meer info te vinden bij **Inagro**.

Oogst van Ons

Zeep van Ons helpt je huid beschermen

Met de introductie van Zeep van Ons willen we een duurzaam alternatief bieden voor gangbare zeep, die vrijwel altijd stoffen bevat als tropische palm- en kokosolie, synthetische kleur- en geurstoffen en dierlijk vet. **Zeep van Ons** hebben we samen met SOAP7 in Groningen ontwikkeld en geproduceerd. Hij bevat uitsluitend ingrediënten uit Europa. De eerste stap richting een 100% Zeep van Ons.

Margot Rutten van SOAP7 legt uit dat er voor het maken van zeep een synthetische stof nodig is, namelijk *natriumhydroxide* (loog), maar dat je daarvan niets terugvindt in het eindproduct. **SOAP7** maakt zeep volgens de zogenaamde *cold process*-methode. Deze methode is veel energiezuiniger dan bijvoorbeeld bij de productie van de beroemde Marseillezeep wordt gebruikt. Daarbij worden (palm)olie en loog gedurende 10 dagen verhit, gemengd en verzeep op 100-120 graden.

‘Bij onze methode verhitten we olie en loog tot 45 graden. Daarna gieten we de zeepmassa in mallen en vindt overnacht de verzeping of saponificatie plaats. Alle loog is dan gebonden aan olie en is niet meer terug te vinden. Na de verzeping snijden we de zeep in stukken die nog een maand moeten rijpen.

Wij gebruiken olijfolie als basis - minimaal 54% - want dat geeft de beste reiniging. Het is olijfolie van de allerlaatste persing, want die geeft de beste zeep. De extra vergine-versie blijft zo beschikbaar voor culinaire toepassing. De olijfolie vullen we aan met luxe oliën (in dit geval huttentutolie), een beetje meel om de geur van de etherische olie beter vast te houden (voor deze zeep boekweitmeel), eventueel een scrub (zoals nu de boekweiddoppen) en etherische oliën om iedere zeep zijn eigen karakter te geven.

De Zeep van Ons versie 1.0 is geschikt om je handen mee te wassen, maar ook de rest van je lijf. Je zult merken dat je huid ervan opknapt. De zeep bestaat enkel uit natuurlijke stoffen en tast de natuurlijke vetlaag van de huid nauwelijks aan. De zeep heeft namelijk een pH-waarde die de zuurgraad van je huid zo dicht mogelijk benadert én bevat extra olie voor een ‘terugvettende’ werking. Zo helpt deze zeep je huid bij zijn beschermende taak. Voor Zeep van Ons versie 2.0 denk ik aan oliën van gewassen die in Nederland

groeien zoals koolzaad- en hennepzaadolie, als vervanger van de olijfolie. En ik begreep dat jullie rozemarijn en lavendel gaan verbouwen en daar etherische olie van laten maken!

Dat zou ook een mooie stap zijn naar versie 2.0, voorspelt Margot.

[Bestel de zeep](#)

Onze percelen

Land van Ons beheert op dit moment 18 percelen verspreid over bijna alle provincies. Bekijk het [kaartje op de website](#) voor info.

Friesland: Triemen, Kollumerzwaag en Bakkeveen

Groningen: Onnen

Drenthe: Hooghalen

Noord-Holland: Oudendijk

Utrecht: Houten

Overijssel: Lettele en Hasselt

Gelderland: Millingen, Empe en Ede

Zuid-Holland: Oud Ade, Wassenaar, Strijen en Noordeloos

Noord-Brabant: Halsteren

Zeeland: Kruiningen

Kruiningen

Prikkels beschermen beter

Zonder bescherming van kleine zoogdieren, reptielen en vogels bevordert je geen biodiversiteit. En beschermen doe je door een leefgebied aan te leggen met schuilplekken tegen predatoren als vossen, maar ook katten. We zijn 'stekelbosjes' aan het herintroduceren, omdat die in de open ruimte betere bescherming bieden dan struweel. Vanwege het ongemak zijn de stekelige planten uit het openbare groen en onze tuinen verdwenen, maar ze hebben een onmisbare functie!

Pachter Alex van Hoetegem heeft voor een nieuw plan een zogenoemde 'overhoek' op een van zijn percelen beschikbaar gesteld. We noemen het liever een 'kanshoek' ter bevordering van de biodiversiteit, een behoorlijk stuk grond van rond 2.000 vierkante meter. Met ondersteuning van Stichting Landschapsbeheer Zeeland gaan we er onder andere een vogelbosje, een haag, een poel en een keverbank aanleggen en een paar bomen planten. Een leuk plan!

Biesterhof Millingen

Herfst in de tuinderij

Eline Wielemaker verzorgt de tuinderij en vertelt dat ze vanaf eind mei de groente-abonnees wekelijks met een groentetas met zes verschillende groenten kon verblijden.

‘Vrijdag is mijn favoriete dag, als de abonnees hun tas met de verse groenten ophalen. “Er zit zoveel smaak aan, je proeft echt verschil” of “Ik ben veel creatiever gaan koken”, zijn opmerkingen die me dan een voldaan gevoel geven na een week hard werken. Maar ook de ontdekkingen die klanten doen: “Waarom zit er een gaatje in mijn spitskool?”, vroeg

eens iemand. Waarop ik hem vroeg; hou je van vlinders? Je hoorde het kwartje vallen... “Aah, komt daar de naam koolwitje vandaan?”. Een groentetuin waarin ook gefladderd mag worden krijgt met dit gaatje in de kool een andere associatie.

Nog een voordeel van het directe contact met de mensen is dat ik ze een stukje mee kan nemen in het verhaal van natuurinclusieve landbouw. Ik vertel ze dat groenten niet pas “goed” zijn als ze voldoen aan de hoge schoonheidsidealen van supermarkten. Maar neem ze ook mee in het rauwe van de natuur, die soms meer dan een klein hapje mee eet uit de tuinderij. Zoals toen driekwart van de zoete aardappels werd opgegeten door woelmuizen, of dat na al die natte weken de spinazie geen kans kreeg vanwege de enorme slakkenpopulatie. Dan overschrijdt de natuur wat mij betreft de grenzen van natuurinclusieve landbouw. Maar wat doe ik dan? Iets om de komende winter te overdenken, onder een dekentje op de bank.’

Onlangs maakte Marja van Berkel twee *podcasts* over de Biesterhof, waarin zowel de zoektocht naar het perceel als het gebruik van schapenwol in de tuinderij aan de orde komen.

In [deel 1](#) vertelt pachter Howard Koster over het team van tuinders dat een biologische burgerboerderij aan het realiseren is. In [deel 2](#) vertelt perceelcoördinator Ted van Hees over het prille begin van de Biesterhof tot nu toe.

Hasselt

Bodem smacht naar vorst

Op het melkveebedrijf van Robert en Freddie in Hasselt staan de koeien en het jongvee op stal. Het is stil in de stal. De ruim 80 koeien liggen of staan. Eentje staat onder een koeborstel en beweegt langzaam naar voren, maar niet meer dan telkens een paar centimeter. In de weilanden gebeurt niet veel; het is juist goed dat er niets gebeurt. Voor de winter zijn nog wat sloten geschoond, zodat het water goed kan worden afgevoerd. De percelen zijn op dit moment erg nat. Berijden of beweiden van de percelen zou de structuur van de grond vernielen.

Het zou mooi zijn als er deze winter een tijdje flinke vorst komt.

Het vocht in de bodem bevriest en zet daarmee uit. De bodem wordt zo als het ware opengebrouwen. Op deze manier krijgt de bodem een betere structuur.

Dit is gunstig voor het (kruidenrijk) gras en het bodemleven in het voorjaar. De beste bescherming van de bodem is dus op dit moment niets doen. De tijd besteedt Robert nu aan klussen in en om de stal. Een echte winterklus is het snoei- en knotwerk op het erf. Dit wordt samen met de vrijwilligers van Land van Ons uitgevoerd. Ook het bezoek aan een symposium, in dit geval over kringlooplandbouw op biologische bedrijven, kun je scharen onder de winterklussen. Opladen voor de zomer, zowel fysiek als mentaal, waarbij ruimte is om na te denken over hoe en wat, en over nieuwe uitdagingen in het komend seizoen.

De weidevogels die dit jaar op onze percelen hun nesten hadden, zijn de winter ontvlucht naar zuidelijke streken. Hoe dit jaar het weidevogelseizoen in Hasselt is verlopen staat in een [uitgebreider artikel](#).

Lettele

Landschapselementen

Rondom het perceel Lettele besteden we veel aandacht aan aanleg en beheer van landschapselementen zoals houtwallen, hagen en knotwilgen. We hebben inmiddels een brede houtwal aangelegd, met o.a. tamme kastanje, walnoot, lijsterbes, Gelderse roos, verschillende wilgensoorten en els. Een haag met inlandse soorten struikbomen (meidoorn,

hondsroos, vlier, sleedoorn, etc.) en een rij knotwilgen. Vervolgens nog een gemengde bosstrook als omzoming van de oudere bomen (es, linde en Italiaanse populieren) die op een rijtje in het weiland stonden.

En afgelopen jaar groeven we een grote poel in het weiland. Deze landschapselementen geven duidelijk beschutting aan hazen, reeën, insecten en vogels waaronder roodborsttapuit, winterkoninkjes en roodborstjes.

Hooghalen

In de luwte van singel en keverbank

De maatregelen die op de Holtesch getroffen zijn, de aanleg van een bomensingel en de keverbank, zijn onder andere bedoeld om dieren beschutting te geven. Onze bomensingel begint na drie jaar nu eindelijk, als je goed kijkt, een beetje zichtbaar te worden. Veel voedsel komt daar nog niet van af. Het gras tussen de bomen wordt niet gemaaid en biedt daarom beschutting aan de kleine dieren en voor de keverbank geldt hetzelfde. Drie weken geleden stonden daar nog bloemen in bloei, dus voor insecten een late mogelijkheid om te foerageren. De uitgebloeide bloemen leveren er zaad voor vogels. Ook hebben we een insectenhotel waar insecten in weg kunnen kruipen en waar poppen van wilde bijen wachten totdat ze in het voorjaar uitkomen.

Onnen

Ganzen op de Onneresch

We hebben het op deze plek al vaker gemeld: de plas op Het Veentje op de Onneresch is een eindeloze bron van ver- en bewondering. Dit door mensen gemaakte maar wel heel natuurlijke landschapselement, slaat vele vliegen in een klap: CO2-binding, conservering van het bodemarchief in de pingo en waterberging. De biodiversiteit is verrijkt, wat met name zichtbaar is in de toename

van het aantal vogelsoorten, waaronder kempfaan en dodaars. Maar ook minder zichtbaar krioelt er in de natte bodem van alles, evenals in de deze zomer ontstane slikranden. En er zijn voor het eerst weer kikkers gehoord! Ook zitten er regelmatig smienten in het water op de es.

In het broedseizoen zagen we ganzenmoeders zwemmen met een hele rij kuikens achter zich aan. We spotten op dit moment nog steeds vluchten ganzen, vooral grauwe ganzen en grote groepen Canadese ganzen. Soms vliegt er een eenzame kolgans tussendoor.

Onneresch beschermt dus ganzen, maar doet veel meer voor zijn flora en fauna dan deze en andere vogels in de lucht houden, helemaal tot de kleinste bodemorganismen toe. [Dorothee Wortelboer](#) geeft er een overzicht van in [Onneresch, winterbescherming](#).

No digging

Tussen het gereedschap van de ecologische moestuin zul je niet makkelijk een spade vinden. De moestuin wordt namelijk niet op de klassieke wijze '2 spades diep' omgespit, maar juist helemaal met rust gelaten. Zo krijgt het bodemleven de kans om tot optimale condities te groeien. Een per jaar krijgt de tuin een laag compost, om de bodem te voeden. Liefst gebruiken we eigen compost, maar met de groei van het aantal teeltbedden per jaar, is er soms een tekort.

Om de bodem nog beter te beschermen worden sommige teeltbedden in de winter afgedekt. In het voorjaar is het dan een feest om de bedekking weg te halen, want dan ontdek je wat en wie er allemaal onderdak hebben gevonden: van padden tot wonderbaarlijke insecten, en hier en daar een muis. Als je op een zonnig winterdag op bezoek komt, dan zie je de vlijt van de merels die op jacht gaan naar de wormen die naar boven kruipen. naar de opwarmende bovengrond.

Wassenaar

Jonge aanplant beschermen

De natuur komt tot rust. Koning Winter zal straks arriveren met kou, vorst en sneeuw. Onze jonge aanplant krijgt een warme deken van vermalen stukjes hout, conifeer, bladeren en takken. Behalve bescherming zorgt het ook voor een vitale bodem. Allerlei micro-organismen verteren deze mulch. De struiken groeien in het voorjaar uit tot een haag. Vogels, insecten, bijen, vlinders, kikkers en salamanders vinden er

dan een schuilplaats. We zien er nu al naar uit deze nieuwe bewoners te verwelkomen. En met de haag heeft de wind geen vrij spel op onze akkers.

Hoe doen wij dat?

Voortgang van biodiversiteit

Het Team Biodiversiteit en Beheer (TBB) heeft de taak om de voortgang van biodiversiteit op alle percelen van Land van Ons te monitoren. Niet alleen om vast te stellen of er voortuitgang in zit, maar deze biodiversiteitgegevens zijn ook belangrijk om laten zien dat het gevoerde beheer van onze percelen daadwerkelijk vruchten afwerpt.

Teamlid Matty Berg vertelt dat hij bij voorkeur werkt met herhaalde waarnemingen, te beginnen met een zogenaamde nulmeting. Het duurt helaas een aantal jaren om verandering of verbetering in soortenrijkdom waar te nemen. Dat geduld hebben we soms niet...

De eerste gegevens van het afgelopen jaar komen alweer binnen. Met name de lijst waargenomen soorten op de Biesterhof is indrukwekkend. Leuke en bijzondere waarnemingen hier zijn bijvoorbeeld de dagvlinders koninginpage, kleine parelmoervlinder, hooibeestje en groot dikkopje. Er komen maar liefst vijf soorten zandbijen voor die hun nest in de bodem maken, maar ook metselbijen, maskerbijen, pluimvoetbijen en groefbijen zijn waargenomen. En typische boerenlandvogels als kneu, gele kwikstaart, veldleeuwerik en roodborsttapuit. Het aantal regenwormen op de akkers is al redelijk goed. [Lees meer](#)

Wat kan ik doen?

Medewerker webwinkel

Wil je aan de basis staan van de bijzondere producten van onze eigen akkers, bijdragen aan het succes van de leukste webshop van Nederland? Kom in ons team en kijk je ogen uit! Zie de [vacature](#).

Teamlid monitoring biodiversiteit Kruiningen

Het perceelteam Kruiningen is op zoek naar deskundige en enthousiaste vrijwilligers voor de monitoring van soortenrijkdom. Omdat ze ook de biodiversiteit van het naastgelegen landbouwbedrijf mogen monitoren (vergelijking), is goede kennis van zaken van groot belang. Het gaat vooral om het uitzetten van het traject en om contacten met betrokkenen onderhouden. Zie de [vacature](#).

Wil je voor ons schrijven?

Ben jij één van onze deelnemers die graag en goed schrijft? En heb je wel eens gedacht "Ik wil best wat doen voor Land van Ons"? Dan is één plus één in dit geval waarschijnlijk gewoon twee. En meld je dan bij Flip Schrameijer, dan kijken jullie samen telefonisch of deze vraag op jouw aanbod aansluit. [Mail](#)

Doneren aan Land van Ons

Iedereen die Land van Ons een bedrag wil schenken of nalaten kan dat fiscaal aantrekkelijk regelen via [Stichting Voorgond](#), dankzij de ANBI-status van deze stichting, die overigens ook andere, soortgelijke initiatieven ondersteunt.

[word deelnemer](#)

Agenda

Webinar Dinsdag 23 januari om 19.30 uur is Theo Mulder onze gast. Hij is voorzitter van [Stichting Symphony of Soils](#), dat bodemvruchtbaarheid onder de aandacht van een breed publiek wil brengen. De titel van het Webinar is 'Wordt de boer de dokter van de toekomst?' Theo is ook bekend van de Kruiwagenmars.

Land van Ons wil een kentering bewerkstelligen in het uitputten van grond en het verdwijnen van plantaardig en dierlijk leven uit ons landschap. Dit doen we in het besef dat ons land en onze grond letterlijk de bodem is onder ons bestaan, en daarmee een tegenwicht en rustpunt is in ons hectische en op economische groei gerichte bestaan. Door het verwerven en daarna behouden van het juridische eigenaarschap van (landbouw)grond realiseren we een langjarige en daarmee duurzame aanpak.

Wortelboer, Ute Mahlpol, Gert Jan van den Born,
Betteke Kranz, Marlien Geurtsen, André Beerten.

Foto's: Menno Graaf, Piet Levering, Ingrid Schenk,
Landschap & Lagendijk, Soap7.

Coverfoto: Martijn Vellekoop, plantdag Empe.

Redactie: Steven Berendsen, Judith Everaars, Saskia
Goedheer, Caroline de Roos, Flip Schrameijer en
Herman Verschuren.

Op de website vertellen deelnemers over hun
motivatie om zich bij Land van Ons aan te sluiten.

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden
ontleend. Je ontvangt deze e-mail omdat je hebt
aangegeven deze te willen ontvangen. Heb je geen
interesse meer?

[> Schrijf je hier uit](#)

